

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 1

Gemeente Den Haag, 22 september 2021

Locatie:

Videoconferentie

Aanwezig:

Wijnand Galema	Plv. voorzitter
Franz Ziegler	Lid
Gus Tielens	Lid
Joris Molenaar	Lid
Philomene van der Vliet	Lid

Secretaris:

Ilse Castermans

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst A voor vaststelling op 22 september 2021

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Gevers Deynootweg 15

Wcie 20210922/202109923

Bouwen (beginselaanvraag): het vergroten van het hotel (Badhotel Scheveningen) Gevers Deynootweg 15.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De aanvraag betreft het uitbreiden van het Badhotel met een volume ter linker zijde waarmee de straatwand wordt afgemaakt en met het in twee lagen bebouwen van het achter terrein ten behoeve van parkeren.

Hoewel de commissie een uitbreiding van het hotel in basis goed voorstelbaar acht, kan zij niet instemmen met het voorstel. De bouwmassa op het achterterrein verhoudt zich slecht tot de maat en schaal van het beschermd stadsgezicht, met name tot het direct er achter gelegen hofje. Dit geldt ook voor het parkeren op het dak, dat het woonklimaat negatief zal beïnvloeden.

Voor wat betreft de bouwmassa aan de straatzijde vraagt de commissie het hotel met uitbreiding in een bredere context en van de historische gevelwand in de Gevers Deynootweg te onderzoeken en in beeld te brengen. Nu mist een duidelijk onderbouwing van bepaalde keuzes (korrelgrootte, oriëntatie, uitstraling parkeren).

Hoewel de commissie een afwijkende, maar op de ritmiek van de bestaande architectuur voortbordurende gevel denkbaar acht, betwijfelt zij het transparante overhoekse gevelbeeld dat zich slecht verhoudt tot de historische bebouwing ter linker zijde.

De hotel functie - met het daarbij behorende programma op de begane grond - zal zijn weerslag krijgen in de gevel en de oriëntatie op de openbare ruimte. De commissie vraagt ook hier nadere aandacht aan te besteden tezamen met positie en uitstraling parkeeroplossing.

De commissie bepleit groen en verduurzaming als integraal onderdeel van de ontwerpogave mee te nemen.

2 Leyweg en Laan van Wateringse Veld (Erasmusveld Midden, De Velden)

Wcie 20210922/202112005

Bouwen: het bouwen van 125 woningen tussen de Leyweg en de Laan van Wateringse Veld (Erasmusveld Midden, De Velden).

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De geschakelde grondgebonden woningen maken deel uit van de grotere ontwikkeling Erasmusveld tussen Leyweg, Laan van Wateringse Veld en Noordweg.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de landschappelijke ambitie van het plan. De ruimtelijke opzet en de zorgvuldig ontworpen woningen met hun ton-sur-ton materialen en kleurenpalet maken een zeer fraai geheel.

De overgangen tussen openbaar en privé zijn duidelijk gedefinieerd en doorlopend robuust vormgegeven. Aandachtspunten ten aanzien van die consistente vormgeving is de maatvoering van het hout van de pergola en de rail en de aansluiting met het glazen scherm. De commissie mist de borging van een duurzame uitwerking van de buitenruimten in detaillering en in materiaalstaat.

De commissie ziet ook knelpunten ten aanzien van de juiste balans tussen woonprogramma, landschap en ecologische groenstructuur ten aanzien van:

- de samenkomst van terrassen, daar waar wegen elkaar ontmoeten;
- de maat van de vlonders, waardoor oeverbeplanting lastig zal kunnen gedijen;
- de bereikbaarheid van de kopse kanten van de bergingen.

~~3 Madepolderweg ongenummerd (Park Madestein, kavel 07)~~

~~Wcie 20210922/202113919~~

~~**Bouwen:** het bouwen van een woning Madepolderweg ongenummerd (Park Madestein, kavel 07) en het aanleggen van 2 in- of uitritten aan de voorzijde.~~

Dit plan is in overleg met de projectinspecteur van de agenda gehaald

4 Noordweg en Leyweg (Erasmusveld Midden, Woongebouw W2)

Wcie 20210922/202112006

Bouwen: het bouwen van een woongebouw met 71 woningen op de hoek van de Noordweg en de Leyweg (Erasmusveld Midden, Woongebouw W2).

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De woongebouwen maken deel uit van de grotere ontwikkeling Erasmusveld tussen Leyweg, Laan van Wateringse Veld en Noordweg.

De commissie heeft grote waardering voor het ontwerp van de twee naast elkaar geplaatste blokken die samen met het ander woonblok overtuigend eigen zijn en een fraai ensemble vormen. Ze zijn familie van elkaar door de toepassing van hetzelfde stramien, dezelfde materialen en dezelfde detaillering. Ze hebben een verzorgde plintlanding, voldoende ruimte er omheen en zijn zorgvuldig en consistent uitgewerkt.

Door de overtuigende kracht van het architectonische beeld, dienen installaties op het dak te allen tijde voorkomen te worden.

5 Noordweg ongenummerd, bnr 1 tot en met 65

Wcie 20210922/202112007

Bouwen: het bouwen van een wooncomplex met 65 appartementen en een collectieve woonkamer aan de Noordweg ongenummerd, bnr 1 tot en met 65, project Erasmusveld Midden - woongebouw W3.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De woongebouwen maken deel uit van de grotere ontwikkeling Erasmusveld tussen Leyweg, Laan van Wateringse Veld en Noordweg.

De commissie heeft grote waardering voor het ontwerp van de twee in elkaar geschoven blokken die samen met het ander woonblok overtuigend eigen zijn en een fraai ensemble vormen. Ze zijn familie van elkaar door de toepassing van hetzelfde stramien, dezelfde materialen en dezelfde detaillering. Ze hebben een verzorgde plintlanding, voldoende ruimte er om heen en zijn zorgvuldig en consistent uitgewerkt.

De commissie ziet de hwa's bij voorkeur uit het zicht opgelost, maar indien plaatsing in het zicht onvermijdelijk is, dienen deze wel een hoogwaardige uitvoering te krijgen. Door de overtuigende kracht van het architectonische beeld, dienen installaties op het dak te allen tijden voorkomen te worden.

~~6 Oude Haagweg ong. tegenover Walnootstraat 1~~

~~Wcie 20210922/202112547~~

~~**Bouwen (beginselaanvraag):** het bouwen van een woning aan de Oude Haagweg ongenummerd tegenover Walnootstraat 1.~~

Dit plan is in overleg met de project inspecteur van de agenda gehaald

~~7 Raamstraat 20C, 20D, 26D en 26E~~

~~Wcie 20210922/202110421~~

~~**Bouwen/Cultuurhistorie (beginselaanvraag):** het vergroten van de woningen Raamstraat 20C, 20D, 26D en 26E door het maken van een dakopbouw.~~

Dit plan is in overleg met de project inspecteur van de agenda gehaald

8 Rijswijkseweg 60 tot en met 86A

Wcie 20210922/202018154

Bouwen: het bouwen van 2 woontorens en commerciële functies (The Grace) ter plaatse van het te slopen kantoorgebouw Rijswijkseweg 60 tot en met 86A, het plaatsen van een grondkering of damwand.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie constateert dat het plan op ambtelijk niveau nog niet akkoord is, maar toetst en beoordeelt het ontwerp aan de hand van de Welstandsnota.

Zij is positief over dit beeldbepalend scharnier in een gebied met grootschalige ontwikkelingen. De hoofdopzet en architectuur van twee torens op een stedelijke laag is sterk en toont een hoog ambitieniveau. De twee torens verschillen, maar spreken dezelfde taal. Door de afgeronde hoeken wordt het complex alzijdig.

Het gevelconcept – een licht betonnen grid in de stedelijke laag, een aluminium grid in de torens en een donkere aluminium invulling met geluidwerende ventilatievoorzieningen als decoratief element, doorgezet in de kroon – overtuigt en is zorgvuldig uitgewerkt.

Echter, de commissie plaatst ten aanzien van die uitwerking nog een aantal kritische kanttekeningen.

Zij beoordeelt de landing van de stedelijke laag op het maaiveld nog onvoldoende robuust. De connectie gebouw-arcade en arcade-landschap is nog niet uitgewerkt en gedetailleerd. Dit is een integrale opgave.

Ten aanzien van de rondingen vraagt de commissie aandacht voor de naden, daar waar resp. de betonnen en de aluminium delen bij elkaar komen. Dit dient goed te worden vastgelegd, zowel op tekening als met mockups.

De spoorzijde van de stedelijke laag is goed opgelost, maar blijft kwetsbaar. De begroeiing van de luifel is nog niet in details geborgd. De commissie wijst erop dat het groen beleefbaar moet zijn.

Het landschap - daktuinen en buitenruimte - is nog onvoldoende geïntegreerd in de bouwkundige detaillering. In sommige details ontbreekt het retentiesysteem of een watergeefstelsel (plantbakken) en onduidelijk is hoe het glazenwassysteem zich verhoudt tot de dakrand.

De commissie merkt op dat de aanduiding van de detaillering nog inconsistenties bevat. Ook pleit zij voor een integraal reclameplan.

9 Singel ong. naast nummer 21 (kavel 3 Ycatch, deelplan 22)

Wcie 20210922/202001659

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van een bedrijfsgebouw op het braakliggend terrein Singel ongenummerd naast nummer 21 (kavel 3 Ycatch, deelplan 22).

Dit plan is in overleg met de project inspecteur van de agenda gehaald

10 Tramstraat ongenummerd naast 31 t/m 37

Wcie 20210922/202111071

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van 5 appartementen aan de Tramstraat ongenummerd naast de nummers 31 tot en met 37.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie acht het inpassen van een woongebouw met dit volume en met deze opzet hier goed mogelijk, echter zij kan nog niet instemmen met de nu voorgestelde geveluitwerking.

De grote vensteropeningen zijn kwetsbaar in relatie tot de functie en de plattegrond van de woonruimten erachter en zijn voor wat betreft de indeling nog te willekeurig.

De commissie pleit voor het behoud van de belendende dakranden. Dit zou ook een aanleiding voor een verbijzondering in de gevel kunnen zijn.

Een rustige, abstracte vormgeving in baksteen - ook van de zijgevels - is passend in het gevelbeeld, echter dit dient met verfijning en overtuigend te worden gedetailleerd.

11 Treublaan 2

Wcie 20210922/202114427

Bouwen: het bouwen van 81 appartementen met een stallingsgarage ter plaatse van het te slopen patershuis Treublaan 2.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie is in beginsel positief over het plan: de oorspronkelijke opzet en architectuur van het voormalige klooster-ensemble worden met de nieuwbouw versterkt. De nieuwbouw is een vanzelfsprekend onderdeel van het bestaande complex, een logische interpretatie van, en daarmee vanzelfsprekende voortborduren op de oudbouw.

Hoewel de commissie de sloop van de kapel betreurt, is zij van mening dat het tussenlid - als herinterpretatie van het bestaande tussenlid - de gewenste samenhang oplevert; het is onmiskenbaar onderdeel van het ensemble aan volumes.

De bestaande kopgevels zijn een beeldbepalend onderdeel van het ensemble. De nieuwe koppen zijn symmetrisch en de open dicht verhouding levert heldere robuuste kopgevels op. De horizontale verdeling en de verhoudingen van de kozijnen zijn typerend

in het bestaande beeld, evenals de eenduidige kleurstelling van het kozijn- en raamhout. De nieuwe vensters voegen zich daar in principe goed naar, maar de commissie uit haar twijfels over de vertaling van de houten borstweringen naar abstracte vlakke aluminium panelen.

De verwijzing die de betonnen balkons naar het raster voor de gymzaal maken beoordeelt de commissie als bevreemdend en het beton als te schraal en grof. Ze pleit voor een materialisering meer in verbinding met het gebouw.

Bij deze robuuste baksteen architectuur hoort een waarachtige materialisering en ambachtelijkheid. De commissie beoordeelt de voorgestelde minerale steenstrip en vlakke aluminium panelen als kwalitatief onvoldoende hoogwaardig. De kwaliteit dient met een uitgebreidere detaillering te worden geborgd.

Deze architectuur wordt gekenmerkt door een sterke verbinding met het maaiveld. Door de half verdiepte woonlaag en de koekkoeken wordt het gebouw los gesneden van het maaiveld. De commissie beoordeelt dit als atypisch en pleit voor een integrale visie op het gebouw in een kloostertuin en wat dit betekent voor de landing van het gebouw alsook voor de (groene) inrichtingselementen.

De parkeergarage is nu als een verdiepte zwarte doos richting de sportvelden getekend. Dit dient verder uitgewerkt, landschappelijk ingepast en gedetailleerd te worden.

Aanvullend: Singel ong. naast nummer 21 (kavel 3 Ycatch, deelplan 22)

Wcie 20210922/202021566

Bouwen: het bouwen van een bedrijfsgebouw aan de Singel ongenummerd naast nummer 21 (Y-Catch kavel III), het aanleggen van een erfafscheiding en een in-of uitrit en het plaatsen van 7 reclame-uitingen.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Hoewel de commissie in beginsel positief is over de opzet en vormgeving van de carwash, kan zij nog niet instemmen met het voorstel.

Het programma op deze plek en het grote gebaar van de zwevende luifel oogt vanzelfsprekend, maar de commissie mist het verhaal over een bewuste oriëntatie op de plek met betrekking tot het landschap en de stedelijke inpassing en de vertaling daarvan in de vormgeving. De wijze waarop het programma half onder de luifel uit loopt roept vragen op.

De positionering en vormgeving van de entree, los voor de luifel, is vreemd, evenals de architectonische uitwerking van de keuze voor hout en glas in relatie tot de achterliggende functie (houten kolommen onder het randje van de luifel). De reclame-uitingen manifesteren zich nu als verstoringen op de witte band en dienen beter

geïntegreerd te worden. Ook de afwerking van het daklandschap, zichtbaar vanaf het viaduct en ook horizontaal in het zicht door de verspringingen, vereist meer aandacht.

Gezien de locatie aan deze belangrijk route voor Den Haag is een zorgvuldige ruimtelijke en landschappelijke inpassing essentieel. De inpassing is nu onvoldoende inzichtelijk gemaakt, onder andere bij de aansluiting van talud op gebouw. De commissie pleit voor het betrekken van een landschapsarchitect.

Wijnand Galema

Plv. voorzitter Welstands- en Monumentencommissie